

บทความวิชาการ

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความสำเร็จของธุรกิจยุคดิจิทัล

สรวงอัยย์ อนันตวิจักขณ์*

ภาควิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมและการค้า คณะบริหารธุรกิจและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขต ปราณบุรี

สามัคคี กิจเจริญ

ศูนย์ภาษาอังกฤษนิเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ สามพราน จังหวัดนครปฐม

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 08 1813 9351 อีเมล: suang-i.a@bas.kmutnb.ac.th

DOI:10.14416/j.bid.2023.12.008

รับเมื่อ 5 กันยายน 2566 แก้ไขเมื่อ 24 ตุลาคม 2566 ตอบรับเมื่อ 7 ธันวาคม 2566 เผยแพร่ออนไลน์ 28 ธันวาคม 2566

© 2023 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความสำเร็จของธุรกิจยุคดิจิทัล เป็นการศึกษาเชิงระบบ ในด้านคุณลักษณะและบทบาทของผู้ประกอบการ ในฐานะผู้นำ เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความ เป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ลักษณะที่สำคัญของผู้นำเชิงผู้ประกอบการ และปัจจัยที่อธิบายประสิทธิผลต่อองค์กร การศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีองค์ประกอบ 4 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านกลยุทธ์ 2) ปัจจัยด้านการสื่อสาร 3) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ และ 4) ปัจจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจ คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 ประการ ประกอบด้วย 1) การคิดแบบมีวิสัยทัศน์ 2) การรับความเสี่ยง 3) ความชอบและแรงขับ 4) ความสามารถในการปรับตัว 5) การเสริมอำนาจ และ 6) แนวทางเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง ในการให้นิยามด้านประสิทธิภาพขององค์กรของผู้นำประกอบด้วย 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาวัฒนธรรม 2) การรักษาคนเก่ง และ 3) การเป็นองค์กรที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว

คำสำคัญ: ผู้นำ ภาวะผู้นำ ผู้ประกอบการ ธุรกิจ ยุคดิจิทัล

Academic Article

Entrepreneurial Leadership to Create Business Success in The Digital Age

Suang-I Anunthawichak *

Faculty of Business Administration and Service Industry, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Prachinburi Province, Prachinburi, Thailand.

Samakkee Kitcharoen

Joseph Upatham School. Foreign Language Department Sampran, Nakorn Pathom, Thailand.

*Corresponding Author, Tel 08 1813 9351 E-mail: suang-i.a@bas.kmutnb.ac.th

DOI:10.14416/j.bid.2023.12.008

Received 5 September 2023; Revised 24 October 2023; Accepted 7 December 2023; Published online: 28 December 2023

© 2023 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

Abstract

An academic article on Entrepreneurial Leadership for Business Success in the Digital Age is a systematic study of the characteristics and roles of entrepreneurs as leaders in order to explain the factors affecting the enhancement on becoming an entrepreneurial leader, the essential characteristics and organizational effectiveness of the leaders in the organization. The study explained that the factors that affecting and strengthening the entrepreneurial leadership consist of 4 factors: 1) Strategy, 2) Communication, 3) Personality, and 4) Inspiration. The essential characteristics of entrepreneurial leaders include 6 leadership characteristics: 1) Visionary thinking, 2) Risk-taking, 3) Passion and drive, 4) Adaptability, 5) Empowerment and 6) Customer-centric approach. The description of the organizational effectiveness are in 3 areas: 1) Developing organizational culture, 2) Attracting talent people, and 3) Organizational flexibility and agility.

Keywords: Leader, Leadership, Entrepreneur, Business, Digital Age

1. บทนำ

ในปัจจุบัน การดำเนินธุรกิจมีความก้าวหน้าจากการนำเทคโนโลยีและความเชื่อมโยงไปสู่ธุรกิจอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน การที่จะทำความเข้าใจถึงวิธีการปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการได้อย่างเหมาะสมเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกับความสำเร็จของธุรกิจในยุคดิจิทัลนี้ ในยุคดิจิทัลเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ทำให้เราเข้าถึงข้อมูลและการเชื่อมโยงกับโลกรอบตัวได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การเข้าถึงโลกดิจิทัลได้เปลี่ยนวิธีการทำธุรกิจและการค้นหาข้อมูลที่เป็นมาตรฐานอย่างมหาศาล นี่ไม่เพียงแต่เปิดโอกาสให้ธุรกิจทุกขนาดแต่ยังเปลี่ยนวิธีการเป็นผู้บริหารและนำการบริหารองค์กร การที่จะทำการนำในยุคดิจิทัลนี้เป็นเรื่องที่ท้าทายและต้องการความเข้าใจในภาพรวมของเส้นทางที่กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่และความสำเร็จที่จะเริ่มต้นจากความเข้าใจนี้ ขณะที่ผู้บริหารองค์กรจำต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้ประกอบการอาจเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลได้แก่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด และความเร่งรีบในการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและความต้องการในการปรับตัวที่รวดเร็วทำให้ความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาสินค้าและบริการที่มีคุณค่าสูงเป็นสิ่งที่จำเป็นตลอดจนการจัดการการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร อาจส่งผลให้เกิดการขัดแย้งหรือการปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงที่ดูแล้วมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น อาจทำให้พนักงานรู้สึกอึดอัดและทำให้การบริหารงานแบบใหม่นี้เป็นสิ่งที่ไม่เรียบง่าย นอกจากนี้ผู้นำที่มีความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการต้องรับมือกับการเป็นผู้นำที่ทำงานและรับผิดชอบในยุคดิจิทัลที่อยู่ในช่วงความไม่แน่นอน ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วที่สุด และผู้นำต้องมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถในการรับมือกับความไม่แน่นอนและสร้างเกมใหม่ในขณะเดียวกัน การที่จะสร้างความสำเร็จในธุรกิจในยุคดิจิทัลที่ก้าวไกลนี้ ผู้นำเชิงผู้ประกอบการจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในหลายด้าน เช่น การยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อให้สามารถเปิดทางสู่โอกาสใหม่ ๆ และรักษาความสำเร็จในระยะยาว การริเริ่มสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการท้าทายและความเป็นผู้นำที่นำเสนอไอเดียใหม่ ๆ การรู้จักการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาธุรกิจและการเชื่อมโยงกับลูกค้าและตลาด การเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการรับความเสี่ยงและความไม่แน่นอน และยอมรับการสมบรูณ์ของความล้มเหลว การให้ความสำคัญกับลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ การเริ่มสร้างความเข้าใจในข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการตัดสินใจที่มีรากฐาน ความตั้งใจในการเริ่มต้นหรือพัฒนาธุรกิจที่มีคุณค่าสูงและเป็นเกมเชิงผู้ประกอบการใหม่ ๆ ปัญหาจากสิ่งที่พึ่งคาดหวังเหล่านี้ มาจากการที่ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ซึ่งอาจทำให้หลายองค์กรเผชิญปัญหาการขาดนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแนวคิดใหม่เพื่อพัฒนาองค์กร ตลอดจนปัญหาการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร จากการนำกลยุทธ์และแนวคิดใหม่ ๆ ไปใช้ การขาดโอกาสในการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจไม่สามารถแข่งขันได้ในยุคดิจิทัล วัฒนธรรมองค์กรแบบดั้งเดิมที่ไม่ชอบความเสี่ยง หรือการประเมินสถานการณ์ที่ล้มเหลว การมองข้ามความต้องการและความชอบของลูกค้า และการไม่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าทันในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม ตลอดจนความไร้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้บริหารองค์กร

2. การทบทวนวรรณกรรม

ภูมิหลังของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ มีรากฐานแนวคิดของการนำ การจัดการองค์กร และความเป็นผู้ประกอบการมาพัฒนาร่วมกัน ซึ่งอธิบายความเป็นผู้นำและผู้ประกอบการร่วมกันในการแสดงบทบาทแสดงความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการใช้กระบวนการสร้างและแสวงหาโอกาสในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนการรับความเสี่ยงในการนำแนวคิด ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ เข้าสู่ตลาด ขณะที่จิตวิญญาณแห่งการเป็นผู้ประกอบการและการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ และนวัตกรรมมีมายาวนาน ในศตวรรษที่ 18 คำว่า "ผู้ประกอบการ" หรือ "Entrepreneurship" มาจากนักเศรษฐศาสตร์ชาวฝรั่งเศส Richard Cantillon [1] โดยให้นิยามผู้ประกอบการ หมายถึง คนที่รับความเสี่ยงด้วยการซื้อทรัพยากรในราคาที่แน่นอน เพื่อนำมาผลิตสินค้าหรือบริการให้ได้ผลกำไร ต่อมาการพัฒนาผู้ประกอบการสมัยใหม่ เริ่มจากในศตวรรษที่ 20 นักเศรษฐศาสตร์อย่าง Joseph Schumpeter และ Israel Kirzner มีส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสมัยใหม่ โดย Schumpeter นำเสนอแนวคิดของ "การเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์" โดยเน้นย้ำถึงบทบาทของผู้ประกอบการในการเปลี่ยนแปลงตลาดที่มีอยู่ด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ Kirzner [2] เน้นย้ำถึงบทบาทของการตื่นตัวต่อโอกาสในการสร้างผลกำไรว่าเป็นส่วนสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การเป็นผู้ประกอบการได้สร้างบทบาทความสำคัญกับอีกครั้งในฐานะตัวขับเคลื่อนการเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ รัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อสร้างงานและกระตุ้นนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแก่คนในชาติ เนื่องจากที่ผ่านมาผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความก้าวหน้าทางสังคมให้กับประเทศชาติ ในช่วงหลังของศตวรรษที่ 20 ได้มีการพัฒนาการเติบโตของบริษัทเทคโนโลยีในปัจจุบันและการสร้างสรรค์ของสหรัฐอเมริกาและโลกในปัจจุบัน มีการพัฒนาศูนย์กลางของธุรกิจเทคโนโลยี หรือ ซิลิคอนแวลลีย์ โดยมีการรวมตัวของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ นักวิจัย นักประดิษฐ์ และนักธุรกิจเชิงรุกในหลากหลายสายงาน เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีในแคลิฟอร์เนีย ผู้ประกอบการในภาคเทคโนโลยี อย่าง Steve Jobs, Bill Gates และ Mark Zuckerberg เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของผู้มีด้านนวัตกรรมและการรับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมและหล่อหลอมยุคดิจิทัล

แนวคิดของการเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้มากขึ้นทั่วโลก สตาร์ทอัพและธุรกิจขนาดเล็กกลายเป็นผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญต่อเศรษฐกิจ ในด้านต่าง ๆ เช่น การมีศักยภาพในการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ ที่สามารถเปิดตลาดใหม่หรือเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจอื่น ๆ ที่มีอยู่ ซึ่งส่งผลให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในสายงานต่าง ๆ ที่มีการใช้งานทั่วไป นอกจากนี้ การสร้างสรรค์สามารถช่วยในการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจในระยะยาว ในปี 1983 Miller ตีพิมพ์บทความเรื่อง "The Correlates of Entrepreneurship in Three Types of Firms" ได้สำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการในบริษัทประเภทต่าง ๆ ได้ใช้องค์ประกอบเพื่อระบุและทดสอบถึงความเป็นผู้ประกอบการ 3 ประการ ได้แก่ 1) ศูนย์บ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการ (Incubator) 2) การพัฒนาการเติบโตและการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว (Accelerator) และ 3) เงินลงทุน (Venture Capital) [3] ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีนวัตกรรม ความกล้าที่จะเสี่ยง และการทำงานเชิงรุกโดยเน้นย้ำว่าแนวทางการเป็นผู้ประกอบการไม่ได้จำกัดอยู่เพียงกิจการอิสระขนาดเล็กเท่านั้น แต่สามารถปลูกฝังภายในองค์กรขนาดใหญ่ ผ่านปัจจัยต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมองค์กร นวัตกรรม

และการยอมรับความเสี่ยง [4] ซึ่งทำให้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการได้กลายเป็นส่วนขยายตามธรรมชาติของการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งหมายถึง คุณสมบัติความเป็นผู้นำและแนวปฏิบัติที่ผู้ประกอบการและผู้นำธุรกิจได้นำมาใช้เพื่อรับมือกับความไม่แน่นอนและความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการรับความเสี่ยง ซึ่งอธิบายคุณลักษณะที่สำคัญไว้ เช่น การคิดที่มีวิสัยทัศน์ การกล้าเสี่ยง ความหลงใหล ความสามารถในการปรับตัว การเสริมอำนาจ และการยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลาง [5] นอกจากนี้แล้ว ความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการยังมีความสำคัญต่อองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) บริษัทสตาร์ทอัพ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการเพื่อสังคม ตลอดจน บริษัทที่ปรึกษา ด้วยการคิดแบบผู้ประกอบการเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและขับเคลื่อนนวัตกรรมภายในบริษัทของตน ทั้งในเรื่องการสร้างความคิดสร้างสรรค์และการกล้าที่จะทดลองและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทั้งสินค้าและกระบวนการทางธุรกิจ หรือ การเผชิญกับความไม่แน่นอนและการลงทุนสูงขึ้น ขณะที่พร้อมที่จะรับโอกาสและความเสี่ยงเพื่อสร้างธุรกิจใหม่ ๆ และความสามารถในการสร้างความเข้าใจความต้องการของลูกค้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เหมาะสมจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ หรือที่เรียกว่า Big Data [6]

จากภูมิหลังของความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการได้สะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการของการเป็นผู้ประกอบการในฐานะกำลังพื้นฐานที่หล่อหลอมเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และสังคม ในขณะที่โลกยังคงเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการ ยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงในทุกสาขาอาชีพ การที่จะสร้างความสำเร็จในธุรกิจในยุคดิจิทัลนี้ ผู้นำควรตระหนักถึงความสำคัญของความเข้าใจและความพร้อมในการรับมือกับความท้าทายและโอกาสที่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง การยอมรับการเปลี่ยนแปลงและความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จในยุคดิจิทัลและการสร้างคุณค่าที่ยั่งยืนในโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่อย่างรวดเร็วและรุนแรง ตลอดจนการเป็นผู้นำที่ทันสมัยและสามารถปรับตัวได้ในโลกดิจิทัลและโลกที่เชื่อมโยงกันอย่างอย่างมากและรวดเร็วในปัจจุบัน

3. ความหมายและความสำคัญของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสำเร็จในธุรกิจแห่งยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นยุคที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจและสร้างคุณค่าของลูกค้า ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Leadership) หมายถึง รูปแบบของความเป็นผู้นำที่โดดเด่นด้วยความสามารถในการมองเห็นและสร้างโอกาสที่เป็นนวัตกรรม รับความเสี่ยงที่คำนวณได้ และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในองค์กรและอุตสาหกรรม เป็นการรวมคุณสมบัติของผู้ประกอบการเข้ากับคุณสมบัติของผู้นำ โดยเน้นลักษณะเชิงรุกและการคิดล่วงหน้าของผู้ประกอบการ ในขณะที่ควบคุมทักษะความเป็นผู้นำเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและชี้นำทีมไปสู่วิสัยทัศน์ร่วมกัน [4] ประกอบไปด้วย การนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าและส่งผลให้ธุรกิจขยายตัวและเติบโตได้ การท้าทายในการกล้าเสี่ยงในการลงทุนและทดลองในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ โดยไม่กลัวการล้มเหลวและพร้อมจะรับความเสี่ยงเพื่อสร้างสิ่งใหม่ ๆ และทดลองความสำเร็จ การมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าและความพึงพอใจของลูกค้า ด้วยการสร้างความเข้าใจ ความต้องการและ

ประโยชน์ของลูกค้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณค่าสูง ตลอดจนมีความสามารถในการรับความเสี่ยงและการหาการสนับสนุนการลงทุนจากนักลงทุนและองค์กรที่สนับสนุนการพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ ได้ รวมทั้งการเป็นตัวอย่างที่ดีในการสนับสนุนความเปลี่ยนแปลงและการนวัตกรรมในองค์กร

นอกจากนี้ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการไม่ได้เป็นเพียงเรื่องกระบวนการบริหารจัดการเท่านั้น [7] แต่ยังหมายถึง กลุ่มบุคคลที่แสวงหาโอกาสใหม่ ๆ อย่างกระตือรือร้น ทำลายสภาพที่เป็นอยู่ และเปิดรับความไม่แน่นอนเพื่อสร้างคุณค่าและยอมรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนมีความรู้สึกระหยากรเรียนรู้ มีความหลงใหล และแรงผลักดันอย่างไม่ลดละเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ความเป็นผู้นำประเภทนี้ไม่จำกัดเฉพาะผู้ก่อตั้งสตาร์ทอัพหรือเจ้าของธุรกิจเท่านั้น แต่ยังพบได้ในผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้นำในปัจจุบันทุกระดับขององค์กร [8], [9], [10], [11] เนื่องจากความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน การส่งเสริมนวัตกรรมในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีพลวัตสูงและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นวัตกรรมคือกุญแจสำคัญในการคงความเกี่ยวข้องและแข่งขันได้ [4] ผู้นำผู้ประกอบการที่มีสัญชาตญาณนักประดิษฐ์ และการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความคิดสร้างสรรค์และการทดลองภายในองค์กร ให้นำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ และโซลูชันใหม่ ๆ การนำทางสู่ความไม่แน่นอน เศรษฐกิจโลกเผชิญกับความท้าทายและความไม่แน่นอนอย่างไม่เคยมีมาก่อน เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ และโรคระบาด ผู้ประกอบการที่มีความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการจะสามารถนำทางผ่านความคลุมเครือและการเปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะความสามารถในการรับความเสี่ยงที่สามารถประเมินสถานการณ์ได้และปรับตัวอย่างรวดเร็วจะช่วยให้องค์กรเติบโตในช่วงเวลาที่ปั่นป่วน หรือการขับเคลื่อนการเติบโตและขยายตลาด ผู้นำผู้ประกอบการมุ่งเน้นการเติบโตและมองหาโอกาสทางการตลาดใหม่เสมอ [12] จะช่วยเสริมศักยภาพการแข่งขันทางการค้าในตลาดและพัฒนากลยุทธ์เพื่อขยายตัวขององค์กรได้อย่างดี ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดและการเติบโตของรายได้ ร่วมกับความสามารถสร้างแรงบันดาลใจและเสริมพลังให้กับทีม ตลอดจนการปลูกฝังความรู้สึกรักของวัตถุประสงค์และความหมายในงานที่พนักงานทำ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นในระดับที่สูงขึ้น การมีส่วนร่วมนี้มีส่วนช่วยในการเพิ่มผลผลิตและความพึงพอใจของพนักงาน การยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ในยุคดิจิทัล องค์กรต่าง ๆ ต้องยอมรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและปรับตัวให้เข้ากับโมเดลธุรกิจใหม่ ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการจะรับรู้ถึงศักยภาพของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ได้อย่างรวดเร็วและใช้ประโยชน์จากมันเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ตลอดจนการส่งเสริมผลงานเชิงบวกต่อสังคม เช่น ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม การจัดการกับความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม และการเข้าถึงการรักษาพยาบาล การดึงดูดและรักษาผู้มีความสามารถ ในตลาดแรงงานปัจจุบัน ผู้มีความสามารถสูงสุดจะถูกดึงดูดไปยังองค์กรที่นำโดยผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการที่มีความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เนื่องจากเชื่อว่าจะมีโอกาสในการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การเติบโต และเชื่อว่าการสร้างความแตกต่างดังกล่าวจะดึงดูดผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะที่องค์กรต้องการ [9] นอกจากนี้ ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการยังสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมของความยืดหยุ่นและการเรียนรู้จากความล้มเหลว แทนที่จะกลัวความผิดพลาด กลับมองว่าเป็นโอกาสในการเติบโตและปรับปรุง แนวคิดนี้ช่วยให้องค์กรสามารถฟื้นตัวได้อย่างแข็งแกร่งจากความพ่ายแพ้

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการจึงหมายถึง บทบาทและคุณสมบัติของผู้นำองค์กรที่สามารถนำทางและสร้างความสำเร็จในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความท้าทายในยุคดิจิทัล ซึ่งต้องมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถในการนำองค์กรสู่โอกาสใหม่ ๆ และท้าทายความสำเร็จที่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง มีความเข้าใจในเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล พร้อมสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และการนวัตกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำทลายและความเป็นผู้นำที่นำเสนอไอเดียใหม่ ๆ ในองค์กร และเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้าการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มความประทับใจและความสัมพันธ์ในระยะยาว และการรับมือกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงในยุคดิจิทัล ด้วยการใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการตัดสินใจและสร้างองค์กรที่มีคุณค่าสูง

สรุปได้ว่าความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับองค์กรที่ต้องการเติบโตในภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการแข่งขันในปัจจุบัน ส่งเสริมนวัตกรรม ความสามารถในการปรับตัว และการมีส่วนร่วมของพนักงาน ทำให้องค์กรก้าวหน้าและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม ในขณะที่โลกมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้นำผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความก้าวหน้าและกำหนดอนาคต จะเห็นได้ว่าความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการสามารถช่วยจุดประกายนวัตกรรมและขับเคลื่อนความสำเร็จ เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการเป็นวิธีการแบบพลวัตและการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นผู้นำที่ขับเคลื่อนนวัตกรรม ส่งเสริมจิตวิญญาณแห่งความเสี่ยง และขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเติบโตและความสำเร็จอย่างยั่งยืน ในขณะที่ความเป็นผู้นำแบบดั้งเดิมมุ่งเน้นไปที่การจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพระบบที่มีอยู่

4. การสร้างความสำเร็จของธุรกิจยุคดิจิทัล

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จในธุรกิจแห่งยุคดิจิทัล ผ่านความท้าทายสภาพที่เป็นอยู่และสร้างโอกาสใหม่ในภูมิภาคทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จากการศึกษาในอดีตสู่ปัจจุบัน สามารถยืนยันได้จากงานวิจัยที่ผ่านมาดังต่อไปนี้

Sawaean & Ali [13] ได้ทำการศึกษาเรื่องความผู้นำเชิงผู้ประกอบการ และแนวการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร SMEs ด้วยความสามารถทางนวัตกรรม การค้นพบเน้นย้ำถึงผลกระทบของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการต่อความสามารถขององค์กรในการรักษาความสามารถในการแข่งขันและนวัตกรรม พบว่าความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อการสร้างและการรักษาวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรมภายในองค์กร โดยที่พฤติกรรมความเป็นผู้นำและกลยุทธ์ที่ส่งเสริมบรรยากาศให้พนักงานรู้สึกได้รับการสนับสนุนให้สร้างแนวคิดใหม่ ๆ ในการทดลอง และรับความเสี่ยง Lin & Yi [14] ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ด้วยการวิเคราะห์ห่อถัก ซึ่งเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนมาก ที่มีอยู่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการกับผลการปฏิบัติงานขององค์กร งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อให้เข้าใจอย่างครอบคลุมว่าแนวทางปฏิบัติของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพต่าง ๆ เช่น ผลลัพธ์ทางการเงิน การเติบโต และส่วนแบ่งตลาด Olutade et al. [15] ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการที่มีต่อแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน ด้วยสำรวจอิทธิพลของความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการที่มีต่อความผูกพันของพนักงานและความพึงพอใจในงาน

โดยพบว่าคุณลักษณะ พฤติกรรม และวิสัยทัศน์ของผู้นำผู้ประกอบการส่งผลต่อแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น และความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานและให้ความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานในเชิงบวก Wrigh et al. [16] ได้ศึกษาเรื่องการสืบทอดตำแหน่ง ความเป็นมืออาชีพ และการคงอยู่ของ 'ความเป็นครอบครัว' การศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับการซื้อกิจการด้านการจัดการของบริษัทครอบครัว การศึกษานี้ตรวจสอบบทบาทความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการในธุรกิจครอบครัวในช่วงระยะเวลาที่ขยายออกไป พบว่าความคิดและการกระทำของผู้ประกอบการธุรกิจครอบครัวของผู้นำธุรกิจครอบครัวส่งผลต่อการเติบโตของธุรกิจ นวัตกรรม และการวางแผนสืบทอดตำแหน่ง โดยนำเสนอข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความท้าทายและโอกาสเฉพาะที่ผู้นำผู้ประกอบการในธุรกิจครอบครัวต้องเผชิญ Surie & Ashley [17] ศึกษาเรื่องการบูรณาการหลักปฏิบัติและจริยธรรมความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการเพื่อการสร้างคุณค่าที่ยั่งยืน ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการกับแนวปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) พบว่าค่านิยมและหลักการของผู้นำผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อการริเริ่ม CSR ความพยายามด้านความยั่งยืน และผลกระทบทางสังคม ผลการวิจัยแสดงถึงศักยภาพของความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการในการขับเคลื่อนการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีจริยธรรม นอกจากนี้ Kendall [18] อธิบายถึงการเป็นผู้ประกอบการผ่านแนวทางการขายและการพัฒนาส่วนบุคคล เพื่อบรรลุความสำเร็จในการขายในระยะยาว เรื่อง "การขายแบบนิรจา: ทักษะอันละเอียดอ่อน ผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่" ด้วยการอธิบายแนวคิดและหลักการสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ด้วยการใช้สมรรถนะทางสังคมและความเป็นมืออาชีพเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับลูกค้าและสร้างการเชื่อถือ ประกอบไปด้วย 1) การมีความคิดที่ดี 2) การมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และ 3) การมีชุดความรู้และทักษะที่จำเป็น

ในความเป็นผู้นำผู้ประกอบการถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัล ผู้นำจำเป็นต้องตื่นตัว และให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรม ความสามารถในการปรับตัว และการกล้าเสี่ยง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ที่มุ่งเน้นไปที่ความต้องการของลูกค้า และมีส่วนร่วมในตลาดโลก ในยุคที่กำหนดโดยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการหยุดชะงัก ความเป็นผู้นำของผู้ประกอบการเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการบรรลุความสำเร็จและสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนต่อโลกธุรกิจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการในการสร้างความสำเร็จในธุรกิจแห่งยุคดิจิทัล มีลักษณะพิเศษเฉพาะที่สามารถมีผลกระทบอย่างมากต่อองค์กร ทั้งในเรื่องคุณลักษณะในขับเคลื่อนนวัตกรรม การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการเติบโต และกำหนดทิศทางขององค์กร ประกอบไปด้วย การมีความคิดที่ดี การมีชุดความรู้และทักษะที่เพียงพอพร้อม และ แนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ดังต่อไปนี้

รูปที่ 1 คุณลักษณะความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ
พัฒนาจาก [13], [14], [15], [16], [17], [18]

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการเป็นรูปแบบการเป็นผู้นำที่โดดเด่น โดยมีลักษณะ พฤติกรรม และทักษะที่มักพบในผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ คุณลักษณะเหล่านี้มีส่วนทำให้ผู้นำผู้ประกอบการสามารถขับเคลื่อนนวัตกรรมสร้างโอกาส และนำองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่สำคัญของผู้ประกอบการมีดังนี้

1) การมีความคิดที่ดี

การมีความคิดที่ดี (Mindset) จะช่วยเพิ่มความสามารถในการรับมือกับความท้าทายของการเป็นผู้ประกอบการ ตัดสินใจอย่างรอบรู้ และสร้างธุรกิจที่เจริญรุ่งเรือง ไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเป็นการส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อความความสำเร็จโดยรวมและความยั่งยืนของการร่วมทุนอีกด้วย [18] ประกอบไปด้วย 1) การคิดแบบมีวิสัยทัศน์ (Visionary Thinking) ผู้นำผู้ประกอบการมีวิสัยทัศน์ที่เฉียบแหลมในการมองการณ์ไกลและจินตนาการ สามารถระบุแนวโน้มที่เกิดขึ้นใหม่และจินตนาการถึงอนาคตที่อยู่เหนือข้อจำกัดในปัจจุบัน ความสามารถในการมองไปไกลกว่าปัจจุบันทำให้สามารถสร้างเป้าหมายที่กล้าหาญและทะเยอทะยานที่สร้างแรงบันดาลใจให้ทีมดำเนินการ [15] และ 2) ความหลงใหลและแรงผลักดัน (Passion and Drive) ความหลงใหลในความคิด และแรงผลักดันที่ไม่หยุดยั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายเป็นลักษณะของผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการ ความกระตือรือร้นแพร่ออกไปและจุดประกายความมุ่งมั่นในระดับเดียวกันในทีม ความหลงใหลนี้กลายเป็นแรงผลักดันเบื้องหลังการแสวงหาความเป็นเลิศและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง [15]

2) การมีชุดความรู้และทักษะที่เพียงพอ

การมีชุดความรู้และทักษะที่เพียงพอ (Skillset) ชุดทักษะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ เนื่องจากมีเครื่องมือและความสามารถที่จำเป็นในการนำทางความซับซ้อนของการเป็นผู้ประกอบการ ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน และสร้างธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและยั่งยืน ผู้ประกอบการที่พัฒนาและปรับปรุงทักษะอย่างต่อเนื่องจะอยู่ในตำแหน่งที่ดีกว่าที่จะเติบโตในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา [18] ประกอบไปด้วย 1) กล้ารับความเสี่ยง (Risk-Taking) ผู้นำผู้ประกอบการไม่กลัวที่จะยอมรับความไม่แน่นอนและรับความเสี่ยงจากการคำนวณ โดยสามารถเข้าใจได้ว่า ความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของวัฏจักร และมองความพ่ายแพ้เป็นโอกาสในการเติบโตและการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการทดลองและความยืดหยุ่น และการนำทางไปสู่การค้นพบที่แปลกใหม่ [13] และ 2) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ภูมิทัศน์ทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการต้องปรับตัวได้เพื่อให้เติบโต การยอมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็วเมื่อจำเป็น เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรยังคงคล่องตัวและมีความเกี่ยวข้องเมื่อเผชิญกับความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไป [14], [16]

3) การมีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

แนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (Action) แนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมให้โครงสร้าง ความสม่ำเสมอ และประสิทธิภาพแก่ความพยายามของผู้ประกอบการ สิ่งเหล่านี้จำเป็นสำหรับการบริหารความเสี่ยง การรับประกันคุณภาพ และการมอบประสบการณ์เชิงบวกให้กับลูกค้า แม้ว่าความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวก็มีความสำคัญเช่นกัน การมีรากฐานที่แข็งแกร่งของแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้สามารถมีส่วนช่วยอย่างมากต่อความสำเร็จและความยั่งยืนในระยะยาวของการร่วมลงทุนของผู้ประกอบการ [18] ประกอบไปด้วย 1) การเสริมอำนาจ (Empowerment) ผู้นำผู้ประกอบการเข้าใจว่าไม่สามารถทำทุกอย่างคนเดียวได้ ดังนั้นผู้ที่มีคุณสมบัติแบบผู้ประกอบการนี้จึงแบ่งอำนาจแก่ทีม ซึ่งจะทำให้เกิดการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจและความรับผิดชอบ โดยการมอบหมายความรับผิดชอบและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น การสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมในทุกระดับขององค์กร [16] และ 2) แนวทางที่เน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (Customer-Centric Approach) การเข้าใจความต้องการและความปรารถนาของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการ การให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหัวใจของความพยายามโดยใช้คำติชมของลูกค้าเพื่อกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งส่งผลให้ลูกค้ามีความภักดีในระดับสูง [17]

โดยสรุปแล้วความเป็นผู้นำของผู้ประกอบการผสมผสานความทะเยอทะยานและจิตวิญญาณการกล้าเสี่ยงของผู้ประกอบการเข้ากับทักษะความเป็นผู้นำที่จำเป็นในการชี้แนะและสร้างแรงบันดาลใจให้กับทีม คุณลักษณะเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนวัตกรรม การเติบโต และความสำเร็จในการร่วมลงทุนของผู้ประกอบการและองค์กรที่ต้องการส่งเสริมวัฒนธรรมของผู้ประกอบการ

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เป็นรูปแบบหนึ่งของความเป็นผู้นำที่ผสมผสานลักษณะของผู้ประกอบการเข้ากับลักษณะของผู้นำ โดยเกี่ยวข้องกับการริเริ่ม การเปิดรับนวัตกรรม และการนำทีมหรือองค์กรไปสู่การบรรลุ

เป้าหมายของผู้ประกอบการ [19], [20] แสดงปัจจัยที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการประกอบไปด้วย

5.1 ปัจจัยด้านกลยุทธ์

ปัจจัยด้านกลยุทธ์มีส่วนในการเป็นผู้นำของผู้ประกอบการเป็นองค์ประกอบสำคัญและข้อพิจารณาที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความสำเร็จและประสิทธิผลของผู้ประกอบการ ปัจจัยเหล่านี้เป็นแนวทางว่าผู้นำผู้ประกอบการจะกำหนดกลยุทธ์ การตัดสินใจ และรับมือกับความท้าทายและโอกาสที่นำเสนอโดยการลงทุนของตนได้อย่างไร ประกอบไปด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มตลาดและอุตสาหกรรม การอัปเดตเกี่ยวกับแนวโน้มของอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงของตลาดเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจอย่างมีข้อมูล ผู้ประกอบการที่ตระหนักถึงโอกาสและภัยคุกคามที่เกิดขึ้นสามารถวางตำแหน่งกิจการของตนอย่างมีกลยุทธ์ได้ 2) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ ผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและน่าสนใจสำหรับกิจการของตน จุดมุ่งหมายที่แข็งแกร่งช่วยสร้างแรงบันดาลใจและนำทางทั้งผู้นำและทีมผ่านความท้าทายและความไม่แน่นอนของการเป็นผู้ประกอบการ 3) ความเชี่ยวชาญทางการเงิน ทักษะการจัดการทางการเงินที่ดีถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ การทำความเข้าใจงบประมาณ การคาดการณ์ กระแสเงินสด และทางเลือกด้านเงินทุนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษาและการเติบโตของธุรกิจ และ 4) การตระหนักรู้ด้านกฎระเบียบและกฎหมาย การสำรวจภูมิทัศน์ทางกฎหมายและข้อบังคับเป็นสิ่งสำคัญเพื่อหลีกเลี่ยงความท้าทายทางกฎหมายที่อาจขัดขวางการดำเนินธุรกิจ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับถือเป็นสิ่งสำคัญ

5.2 ปัจจัยด้านการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการเป็นผู้นำของผู้ประกอบการ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่รับประกันการไหลเวียนของข้อมูลได้อย่างราบรื่น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจ และจัดสมาชิกในทีมให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประกอบไปด้วย 1) การสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายผู้ติดต่อผู้ให้คำปรึกษา นักลงทุน และผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นลูกค้าสามารถส่งผลกระทบอย่างมากต่อความสำเร็จของผู้นำผู้ประกอบการ ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นสามารถให้การสนับสนุน ความรู้ และโอกาสได้ 2) ทักษะในการสื่อสารความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ การนำเสนอคุณค่า และเป้าหมายของกิจการเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ประกอบการจะต้องสื่อสารอย่างโน้มน้าวใจเพื่อดึงดูดนักลงทุน ลูกค้า และคู่ค้า 3) ความเป็นผู้นำของทีม ผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการจำเป็นต้องสร้างและจัดการทีมที่มีวิสัยทัศน์และความหลงใหลเหมือนกัน ความเป็นผู้นำทีมที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการสื่อสารที่เปิดกว้าง และการจูงใจสมาชิกในทีม

5.3 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ

ลักษณะบุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบและแนวทางการเป็นผู้นำของผู้ประกอบการ บุคลิกที่แตกต่างกันมีส่วนช่วยในแนวทางที่หลากหลายที่ผู้ประกอบการจะเป็นผู้นำ สร้างสรรค์ และจัดการกิจการของตนประกอบไปด้วย 1) ความสามารถในการปรับตัว ภูมิทัศน์ทางธุรกิจมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และผู้นำผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวได้ โดยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด

หรือความท้าทายที่ไม่คาดคิด 2) ความสามารถในการฟื้นตัว ความเป็นผู้ประกอบการมักเต็มไปด้วยความพ่ายแพ้และความล้มเหลว ผู้นำที่มีความยืดหยุ่นฟื้นตัวจากความยากลำบาก เรียนรู้จากความผิดพลาด และรักษาความกระตือรือร้นและความมุ่งมั่นเอาไว้ 3) ความเป็นผู้นำตามหลักจริยธรรมและค่านิยม ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมมีบทบาทสำคัญในความเป็นผู้นำของผู้ประกอบการ ผู้นำที่ยึดมั่นในค่านิยมที่แข็งแกร่งและหลักจริยธรรมจะสร้างความไว้วางใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรักษาชื่อเสียง 4) การยอมรับความเสี่ยง การเป็นผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับการรับความเสี่ยงโดยธรรมชาติ ผู้นำที่ไม่พอใจกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่คำนวณไว้จะอยู่ในสถานะที่ดีกว่าในการตัดสินใจอย่างกล้าหาญและคว้าโอกาส

5.4 ปัจจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

เป็นแรงผลักดันที่เติมพลังให้กับผู้นำผู้ประกอบการและผลักดันให้ดำเนินการเอาชนะความท้าทาย และบรรลุเป้าหมาย ปัจจัยสร้างแรงบันดาลใจมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบความคิดและพฤติกรรมของผู้นำผู้ประกอบการประกอบไปด้วย 1) ความเข้าใจตลาด ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับตลาดเป้าหมายและความต้องการของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตรงใจ ผู้นำผู้ประกอบการจะต้องรวบรวมข้อมูลเชิงลึกของตลาดอย่างต่อเนื่องเพื่อทำการตัดสินใจอย่างมีข้อมูล 2) นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ผู้นำที่เป็นผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในด้านนวัตกรรม ความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ ทำลายสภาพที่เป็นอยู่ และระบุวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และรักษาความสามารถในการแข่งขันไว้ได้ 3) การบริหารเวลา ผู้ประกอบการมักสับสนวุ่นวายหลายใบ และการบริหารเวลาถือเป็นสิ่งสำคัญ ผู้นำต้องจัดลำดับความสำคัญของงาน มอบหมายงานอย่างมีประสิทธิภาพ และรักษาสสมดุลระหว่างชีวิตและงาน 4) การจัดการทรัพยากร การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกของการร่วมลงทุนถือเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ประกอบการต้องตัดสินใจอย่างชาญฉลาดเกี่ยวกับการจัดสรรการเงิน เวลา และทุนมนุษย์

ภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการถูกกำหนดโดยปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสามารถของผู้นำในการสร้างสรรค์ ปรับตัว และขับเคลื่อนความสำเร็จของการร่วมลงทุน ตั้งแต่คุณลักษณะส่วนบุคคลไปจนถึงสภาวะตลาดภายนอก ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยรวมว่าผู้ประกอบการรับมือกับความท้าทายและใช้ประโยชน์จากโอกาสที่ได้รับ

6. ประสิทธิภาพต่อองค์กร

ในภูมิทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของธุรกิจยุคใหม่ ผู้นำแบบผู้ประกอบการได้กลายเป็นแรงผลักดันเบื้องหลังความสำเร็จขององค์กร [21] บุคคลที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันซึ่งไม่เพียงแต่กำหนดวัฒนธรรมขององค์กรของตนเท่านั้น แต่ยังขับเคลื่อนไปสู่นวัตกรรม [22] การเติบโตโดยสามารถส่งผลกระทบต่อองค์กรดังนี้

6.1 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

ความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการ ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารแบบเปิดกว้างภายในองค์กร พนักงานรู้สึกได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในความคิด ซึ่งนำไปสู่พนักงานที่มีส่วนร่วมและมีแรงจูงใจมากขึ้น [23]

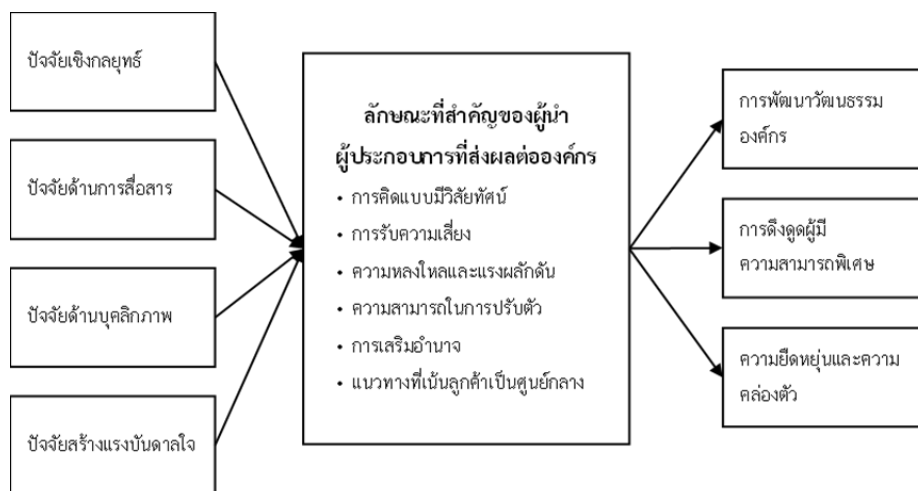
6.2 การดึงดูดผู้มีความสามารถพิเศษ

ผู้นำเชิงผู้ประกอบการเป็นแม่เหล็กดึงดูดผู้มีความสามารถระดับสูง วิสัยทัศน์ ความชื่นชม และมีแรงผลักดัน เพื่อดึงดูดบุคคลที่แสวงหาความท้าทายและปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงบางอย่าง [24] ให้กับองค์กร

6.3 ความยืดหยุ่นและความคล่องตัว

องค์กรที่นำโดยผู้นำผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวมากกว่าในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด ตลอดจนสามารถปรับกลยุทธ์ได้อย่างรวดเร็วและคว้าโอกาสใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเติบโต ในสภาพแวดล้อมแบบพลวัต [25]

ความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ คือ แรงผลักดันอันทรงพลังที่ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่นวัตกรรม การเติบโต และ ผลกระทบเชิงบวก ด้วยการคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ ความเต็มใจที่จะเสี่ยง และการมุ่งเน้นที่การเพิ่มขีดความสามารถของทีม ผู้นำผู้ประกอบการจะเป็นผู้นำในการกำหนดอนาคตของธุรกิจและสังคม วิธีการเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการได้แสดงให้เห็น ว่าด้วยความหลงใหล ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ไม่เพียงแต่ เป็นไปได้แต่เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในขณะที่ก้าวไปสู่อนาคตที่ไม่แน่นอนมากขึ้น ความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการ จะยังคงเป็นแรงผลักดันที่อยู่เบื้องหลังความก้าวหน้าในการเปลี่ยนแปลง

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดของความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ

จากกรอบแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความสำเร็จของธุรกิจยุคดิจิทัล ด้วยการแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ โดยมีปัจจัยที่เสริมสร้าง 4 ประการ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ 2) ปัจจัยด้านการสื่อสาร 3) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ และ 4) ปัจจัยสร้างแรงบันดาลใจ ส่งผลไปยัง ลักษณะที่สำคัญของผู้นำผู้ประกอบการโดยอธิบายองค์ประกอบความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ เพื่อความสำเร็จในธุรกิจยุคดิจิทัล 3 ประการ อันได้แก่ 1) การมีความคิดที่ดี 2) การมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และ

3) การมีชุดความรู้และทักษะที่เหมาะสมนั้น โดยมีคุณลักษณะบทบาทของผู้นำ ได้แก่ 1) การคิดแบบมีวิสัยทัศน์ 2) การยอมรับความเสี่ยง 3) ความหลงใหลและแรงผลักดัน 4) ความสามารถในการปรับตัว 5) การเสริมอำนาจ และ 6) แนวทางในการเน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง เป็นลักษณะที่สำคัญของผู้นำที่มีความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการที่เหมาะสม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่ผู้นำผู้บริหารองค์กรนั้นมีความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการตามคุณลักษณะดังกล่าวแล้วจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารองค์กร 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสม 2) ความสามารถในการดึงดูดผู้มีความสามารถพิเศษให้คงอยู่ร่วมกับองค์กร 3) เสริมสร้างความยืดหยุ่นและความคล่องตัวในการบริหารจัดการองค์กร

7. ตัวอย่างผู้นำที่มีความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ

Elon Musk เป็นบุคคลจริงที่เป็นแบบอย่างซึ่งแสดงถึงความเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการ และประสบความสำเร็จอย่างมากจากการลงทุน Musk เป็นผู้ประกอบการที่มีวิสัยทัศน์และเป็น CEO ของบริษัทหลายแห่ง รวมถึง Tesla, SpaceX, Neuralink และ The Boring Company ความเป็นผู้นำด้านผู้ประกอบการมีส่วนสำคัญในการปฏิวัติอุตสาหกรรมและกำหนดอนาคตในรูปแบบต่าง ๆ [26]

1) การคิดแบบมีวิสัยทัศน์ โดยแสดงจินตนาการถึงอนาคตด้วยพลังงานและการขนส่งที่ยั่งยืน ซึ่งนำไปสู่การก่อตั้งบริษัท Tesla รถยนต์ไฟฟ้าและพลังงานสะอาด วิสัยทัศน์ของ Musk ที่ต้องการตั้งรกรากบนดาวอังคารและทำให้มนุษยชาติกลายเป็นสิ่งมีชีวิตหลายดาวเคราะห์ผลักดันให้ก่อตั้ง SpaceX ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนด้านการบินและอวกาศ

2) ความกล้าเสี่ยง การเริ่มต้นบริษัทรถยนต์ไฟฟ้าในช่วงเวลาที่ตลาดถูกรอบครองโดยรถยนต์ที่ใช้ น้ำมันแบบดั้งเดิมถือเป็นการเดิมพันครั้งสำคัญ ในทำนองเดียวกัน อุตสาหกรรมอวกาศส่วนใหญ่ถูกรอบงำโดยหน่วยงานของรัฐ แต่ Musk รับมือกับความท้าทายในการสร้างจรวด และลดต้นทุนการเดินทางในอวกาศ

3) ความหลงใหลและแรงผลักดัน ความหลงใหลในแนวคิดและภารกิจของ Musk นั้นเห็นได้จากการที่มุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างไม่ลดละ การเป็นที่รู้จักจากการทำงานหลายชั่วโมงและมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้งในการดำเนินงานประจำวันของบริษัท ความหลงใหลเป็นแรงบันดาลใจให้ทีมงานแบ่งปันวิสัยทัศน์และความทุ่มเท

4) ความสามารถในการปรับตัว Musk ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวโดยเปิดรับคำติชมและทำซ้ำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยได้ทำการปรับปรุงยานยนต์ไฟฟ้าของ Tesla และจรวดของ SpaceX มากมายจากประสบการณ์จริงและบทเรียนที่ได้รับ

5) การเสริมอำนาจ โดยการให้อำนาจแก่ทีมงานด้วยการกระตุ้นให้เกิดเป็นคิดอย่างสร้างสรรค์และท้าทายบรรทัดฐานดั้งเดิม โดยส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรมและสนับสนุนแนวคิดของพนักงาน ซึ่งนำไปสู่ ความก้าวหน้า ที่ก้าวล้ำทั้งในอุตสาหกรรมยานยนต์และอวกาศ

6) แนวทางที่เน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง ความสำเร็จของ Tesla ส่วนหนึ่งมาจากวิธีการที่มีลูกค้าเป็นศูนย์กลาง Musk และทีมงาน โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างรถยนต์ไฟฟ้าคุณภาพสูงและประสิทธิภาพสูงที่ตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของผู้บริโภค ซึ่งนำไปสู่ฐานลูกค้าที่ทุ่มเทและกระตือรือร้น

จากความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการ ของ Musk มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของกิจการในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นได้จาก ผลกระทบของ Tesla ต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ ภายใต้การนำของ Musk ทำให้ Tesla ปฏิวัติอุตสาหกรรมยานยนต์โดยทำให้รถยนต์ไฟฟ้าเป็นที่นิยมและเร่งการเปลี่ยนไปสู่การขนส่งที่ยั่งยืน ความสำเร็จของ Tesla เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ผลิตรถยนต์รายอื่นลงทุนในรถยนต์ไฟฟ้าและขับเคลื่อนนวัตกรรมในอุตสาหกรรม ความสำเร็จในการสำรวจอวกาศของ SpaceX ประสบความสำเร็จมากมายภายใต้การนำของ Musk ซึ่งรวมถึงการพัฒนาจรวด Falcon และ Starship และกลายเป็นบริษัทเอกชนแห่งแรกที่ส่งนักบินอวกาศไปยังสถานีอวกาศนานาชาติ ความสำเร็จของ SpaceX ได้เปิดโอกาสใหม่ ๆ สำหรับการสำรวจอวกาศและการเดินทางในอวกาศเชิงพาณิชย์ การสร้างนวัตกรรมในสาขาอื่น ๆ ความเป็นผู้นำด้านผู้ประกอบการของ Musk ขยายไปไกลกว่า Tesla และ SpaceX โดยก่อตั้ง Neuralink เพื่อพัฒนาส่วนต่อประสานระหว่างสมองกับเครื่องจักร ซึ่งอาจมีผลอย่างลึกซึ้งต่อความก้าวหน้าทางการแพทย์และเทคโนโลยี The Boring Company มีเป้าหมายที่จะปฏิวัติการขนส่งด้วยเทคโนโลยีการขุดอุโมงค์ รวมทั้ง อิทธิพลต่อพลังงานหมุนเวียน ผ่านแผนพลังงานของ Tesla ความเป็นผู้นำด้านผู้ประกอบการของ Musk ได้มีส่วนสนับสนุนความก้าวหน้าในพลังงานหมุนเวียนและโซลูชันการจัดเก็บพลังงาน ทำให้ผู้บริโภคและธุรกิจสามารถเข้าถึงได้มากขึ้นและมีราคาที่ย่อมเยา โดยรวมแล้ว ภาวะผู้นำด้านผู้ประกอบการของ Musk ทำให้เป็นบุคคลสำคัญในโลกธุรกิจ และส่งผลกระทบอย่างมากต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ อวกาศ และพลังงาน ความสามารถในการมองเห็นอนาคต รับความเสี่ยงจากการคำนวณ และสร้างแรงบันดาลใจให้ทีมงานให้บรรลุเป้าหมายที่กล้าหาญได้นำไปสู่นวัตกรรมที่ก้าวล้ำ ซึ่งยังคงพัฒนาต่อไปต่อไป [27]

สรุปว่าการศึกษาความเป็นผู้นำเชิงผู้ประกอบการจากการค้นคว้าข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่หลากหลายภายในบริบทของผู้ประกอบการ โดยเน้นในด้านคุณลักษณะ พฤติกรรม และแนวปฏิบัติที่โดดเด่นซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของการลงทุนในธุรกิจของผู้ประกอบการ เนื้อหาความรู้ที่ได้รับจากบทความนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานที่จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงผู้ประกอบการที่ชัดเจนขึ้น และช่วยเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้นำทางธุรกิจได้นำไปพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพของผู้ประกอบการด้วยการปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่ทำนายและเป็นโอกาสที่จะสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นผู้นำเชิงประกอบการได้ต่อไปและสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาทักษะและกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- [1] Cantillon, R. (2010). *Essay on Economic Theory*, An. Ludwig von Mises Institute.
- [2] Kirzner, I. M. (2015). *Competition and entrepreneurship*. University of Chicago press.
- [3] Pauceanu, A. M., Rabie, N., Moustafa, A., & Jiroveanu, D. C. (2021). Entrepreneurial leadership and sustainable development—a systematic literature review. *Sustainability*, 13(21), 11695. <https://doi.org/10.3390/su132111695>

- [4] Miller D. (1983). The Correlates of Entrepreneurship in Three Types of Firms. *Management Science*, 29(7), 770–792. <https://doi.org/10.1287/mnsc.29.7.770>
- [5] Dinh, J. E. , Lord, R. G. , & Hoffman, E. (2013). Leadership perception and information processing: influences of symbolic, connectionist, emotion, and embodied architectures. in Day, D.V. (Ed.), *The Oxford Handbook of Leadership and Organizations*, Oxford University, 29–65.
- [6] Currie, G., Humphreys, M., Ucbasaran, D. , & McManus, S. (2008), Entrepreneurial Leadership in The English Public Sector: Paradox or Possibility. *Public Administration*, 4: 987–1008. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2008.00736.x>
- [7] Vecchio, R. P. (2003). Entrepreneurship and Leadership: Common Trends and Common Threads. *Human Resource Management Review*, 13(2): 303–327. [https://doi.org/10.1016/S1053-4822\(03\)00019-6](https://doi.org/10.1016/S1053-4822(03)00019-6)
- [8] Prabhu, G. N. (1999). Social Entrepreneurial Leadership. *Career Development International*, 4(3), 140–145. <https://doi.org/10.1108/13620439910262796>
- [9] Swiercz, P. M., & Lydon, S. R. (2002). Entrepreneurial leadership in high-tech firms: a field study, *Leadership and Organization Development Journal*, 23(7), 380–389. <https://doi.org/10.1108/01437730210445810>
- [10] Kempster, S. J. , & Cope, J. (2010). Learning to lead in the entrepreneurial context. *Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 16(1): 5–34. <https://doi.org/10.1108/13552551011020054>
- [11] Leitch, C. M., McMullan, C. , & Harrison, R.T. (2013). The Development of Entrepreneurial Leadership: The Role of Human, Social and Institutional Capital. *British Journal of Management*, 24(3), 347–366. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8551.2011.00808.x>
- [12] Li, C., Bao, L., & Jian, Q. (2013). Leadership Styles of Entrepreneurial Women in Eastern China: Characteristics and Differences, *Social Behavior and Personality*, 41(3), 421–432. <https://doi.org/10.2224/sbp.2013.41.3.421>
- [13] Sawaeen, F., & Ali, K. (2020). The Impact of Entrepreneurial Leadership and Learning Orientation on Organizational Performance of SMEs: The mediating role of innovation capacity. *Management Science Letters*, 10(2), 369–380.
- [14] Lin, Q., & Yi, L. (2021). The Multilevel Effectiveness of Entrepreneurial Leadership: A Meta-Analysis. *Journal of Management & Organization*, 1–19. <https://doi.org/10.1017/jmo.2020.45>

- [15] Olutade, M., Liefoghe, A., & Olakunle, A. O. (2015). *Influence of Entrepreneurial Leadership Skills on Employees' Motivation and Job Satisfaction: A Leader Member Exchange (LMX) approach*. Repository. <http://repository.futminna.edu.ng:8080/xmlui/handle/123456789/18978>
- [16] Wright, M., Howorth, C., & Westhead, P. (May 24, 2023). Succession, professionalization and the staying power of familiness': a longitudinal study of management buyouts of family firms. *Frontiers of Entrepreneurship Research*. papers.ssrn. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1064341
- [17] Surie, G., & Ashley, A. (2008). Integrating Pragmatism and Ethics in Entrepreneurial Leadership for Sustainable Value Creation. *Journal of Business Ethics*, 81, 235–246. <https://doi.org/10.1007/s10551-007-9491-4>
- [18] Kendall, L. (2017). *Ninja Selling: Subtle Skills. Big Results*. Greenleaf Book Group.
- [19] Rahim, H. L., Zainal Abidin, Z., Mohtar, S., & Ramli, A. (May 24, 2023). The Effect of Entrepreneurial Leadership Towards Organizational Performance. *International Academic Research Journal of Business and Technology*. Larjournal. <https://www.iarjournal.com/wp-content/uploads/IBTC2015-p193-200.pdf>
- [20] Soomro, B. A., Shah, N., & Mangi, S. (2019). Factors affecting the entrepreneurial leadership in small-and medium-sized enterprises (SMEs) of Pakistan: An empirical evidence. *World Journal of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development*, 15(1), 31–44. <https://doi.org/10.1108/WJEMSD-05-2018-0054>
- [21] Nguyen, P. V., Huynh, H. T. N., Lam, L. N. H., Le, T. B., & Nguyen, N. H. X. (2021). The Impact of Entrepreneurial Leadership on SMEs' Performance: *The Mediating Effects of Organizational Factors*. *Heliyon*, 7(6). [https://www.cell.com/heliyon/pdf/S2405-8440\(21\)01429-8.pdf](https://www.cell.com/heliyon/pdf/S2405-8440(21)01429-8.pdf)
- [22] Fontana, A., & Musa, S. (2017). The Impact of Entrepreneurial Leadership on Innovation Management and Its Measurement Validation. *International Journal of Innovation Science*, 9(1), 2–19. <https://doi.org/10.1108/WJEMSD-05-2018-0054>
- [23] Sandybayev, A. (2019). Impact of Effective Entrepreneurial Leadership Style on Organizational Performance: Critical Review. *International Journal of Economics and Management*, 1(1), 47–55. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jecoman/issue/49681/636980>
- [24] Khan, C. B. A., & Ahmed, R. (2019). Organizational Culture and Entrepreneurial Orientation: Mediating Role of Entrepreneurial Leadership. *Business & Economic Review*, 11(4), 149–178. Retrieved [may 24, 2023] from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3884737

- [25] Hensellek, S., Kleine-Stegemann, L., & Kollmann, T. (2023). Entrepreneurial Leadership, Strategic Flexibility, And Venture Performance: Does Founders' Span Of Control Matter?. *Journal of Business Research*, 157, 113544. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113544>
- [26] Khan, R. (2021). A Critical Analysis of Elon Musk's Leadership in Tesla Motors. *Journal of Global Entrepreneurship Research*, 11(1), 213-222. <https://doi.org/10.1007/s40497-021-00284-z>
- [27] Archwell, D., & Mason, J. (2021). Evaluating Corporate Leadership in The United States: A Review of Elon Musk Leadership. *African Journal of Emerging Issues*, 3(2), 1–10.